

הבורסה לניירות ערך תל אביב
TEL AVIV STOCK EXCHANGE

29 בספטמבר, 2021
397365

טיוטה להערות הציבור

הערות ניתן להעביר עד ליום 31/10/2021

איש הקשר: משה עסיס

פרטי התקשרות:

הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, רח' אחוזת בית 2, ת"א

בפקס מס': 03-5661785, או במייל: tradingmethods@tase.co.il

מכירות בחסר - תיקון תקנון והנחיות

בהתאם לסמכות הבורסה על פי סעיף 46 לחוק ניירות ערך התשכ"ח - 1968, תובא לדירקטוריון הבורסה הצעה לתקן את פרק ה' בחלק השלישי לתקנון הבורסה ואת פרק ז' להנחיות על פיו, כמפורט להלן.

1. רקע

- א. כללי הבורסה בעניין מכירות בחסר נכתבו לפני שנים רבות. לאורך הזמן אמנם הוכנסו בהם אי אלו תיקונים, אולם ההתפתחות וההתקדמות בשנים האחרונות של שוק ההון בכלל ושל המסחר בבורסה בפרט לא קיבלו את מלוא הביטוי בתיקונים אלו. כתוצאה מכך נוצרו במספר מקרים פערים בין הפרקטיקה הנוהגת לבין כללי הבורסה. ההצעה המובאת להלן נועדה, בין השאר, לגשר על פערים אלו.
- ב. ראוי לציין כי פעילות השורט בבורסה ממשיכה לצמוח על פני השנים: יתרת המכירות בחסר המקסימלית בשוק המניית בשנת 2021 (נכון ל- 31.7.21) עמדה על 3.7 מיליארד ₪. נתון זה גבוה ב-54%, לעומת הנתון המקסימלי (2.4 מיליארד ₪) בשנת 2018. יתרת המכירות בחסר כאמור, מהווה כ-0.39% מסך שווי השוק המצרפי של שוק זה (נכון ל-31.7.21). בשוקי האג"ח והמק"מ הסתכמה יתרת המכירות בחסר המקסימלית בשנת 2021 (נכון ל-31.7.21) בכ-16.1 מיליארד ש"ח – כ-1.55% משווי השוק המצרפי של האג"ח והמק"מ.

2. עיקרי השינויים המוצעים

- א. כפי שצוין, הכללים בעניין מכירות בחסר נכתבו לפני שנים רבות, ולכן מרבית ההוראות בעניין מעוגנות בתקנון ולא בהנחיות, זאת בניגוד לפרקטיקה הנוהגת בשנים האחרונות. כחלק מטיוב הכללים והתאמתם למצב הקיים, מוצע לעגן בתקנון הסמכות כלליות ולהעביר את ההוראות הפרטניות להנחיות. עיגון הסמכות כאמור יקנה את הגמישות הנדרשת כשיתעורר הצורך לתקן את הכללים בהתאם לפרקטיקות שיתפתחו ובהתאם לרגולציות (מקומיות וזרות) שישתנו בעתיד.
- ב. הגדרות - מוצע למחוק את ההגדרות "חבר משאיל" ו"חבר שואל", לתקן את ההגדרות "מכירה בחסר", "משאיל" ו"שואל", וכן, להוסיף הגדרה ל"יתרה בחסר".

הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ

רח' אחוזת בית 2, תל אביב 6525216 • ת"ד 29060, תל אביב 6129001 • טל': 076-8160411, פקס: 03-5105379

www.tase.co.il

מוצע לתקן את הגדרת "מכירה בחסר" כך שגם לקוח ששאל נייר ערך בחשבונו אצל חבר אחד, והעביר אותו לחשבונו אצל חבר שני, ייחשב כלקוח שמכר בחסר (בהתאם, החבר שאצלו בוצעה ההשאלה, ידווח לבורסה על המכירה בחסר במסגרת הדיווחים השבועיים).

ג. **תנאים למכירה בחסר** - כיום קיימת דרישה לבצע שאילה של נייר הערך לפני ביצוע המכירה

בחסר. דרישה זו נותרה בתקנון למרות המעבר לסליקה ב-T+1. מוצע כי חבר יהיה רשאי לאפשר ללקוחו לבצע מכירה בחסר גם במקרה בו הלקוח התחייב בפני החבר כי ישאל את נייר הערך עד מועד סליקת נייר הערך הנמכר.

ד. **אופן ההשאלה** - ההוראות הקיימות כוללות פירוט מדוקדק על אופן ביצוע ההשאלה בין לקוחות של אותו חבר ובין לקוחות של חברים שונים. מוצע לעדכן את נוסח ההוראות ולעגן הוראות כלליות יותר.

ה. **השאלת נייר ערך באמצעות כתב השאלה** - כיום השאלה בין לקוחות של שני חברים שונים מחייבת תיווך של חברי הבורסה ביניהם. בהתאם למוצע, יוכלו הלקוחות לחתום על כתב השאלה ביניהם וחברי הבורסה רק יתפעלו אותו עבורם. התיקון המוצע יאפשר ללקוחות לבצע השאלות ללא תיווך של חברי הבורסה.

ו. **השאלת נייר ערך באמצעות הסכם מסגרת** –

- מוצע לשנות את שם המסמך מ"כתב השאלה כללי" ל"הסכם מסגרת", ולעגן את הפרקטיקה הנוהגת בגופים המוסדיים, על פיה, למשל, קבוצה של קרנות נאמנות או קבוצת קופות גמל, מתקשרות כקבוצה בהסכם מסגרת אחד, למרות שהן פועלות בחשבונות שונים.
- כיום הסכם מסגרת חייב להיות בין לקוח לחבר או בין שני חברים. בהתאם לתיקון המוצע, הצדדים להסכם המסגרת יוכלו להיות לקוחות של אותו חבר, וכן, לקוחות של שני חברים שונים, וזאת בלי שהחברים יידרשו להיות צד להסכם.
- מוצע לקבוע הוראה כללית, לפיה חבר שלקוחו הוא צד להסכם מסגרת ינהל את השאלות לקוחו לפי התנאים שנקבעו בהסכם.
- הנוסח הקיים מטיל על חבר שלקוחו הוא הצד המשאיל בהסכם המסגרת חובה לוודא בכל עת כי הכמות הפוטנציאלית להשאלה קיימת בחשבון הלקוח או לחלופין חובה לדאוג שללקוח תהיה האפשרות לשאול את ניירות הערך. מוצע לקבוע כי החבר של הלקוח המשאיל בהסכם יאפשר את ביצוע ההשאלה רק אם התמלאו כל התנאים הקבועים בהסכם המסגרת (ללא צורך בקיום בדיקה שוטפת).

ז. **תקופת ההשאלה** - כיום מוגבלת ההשאלה עד לסוף השנה הקלנדרית שאחרי השנה בה נחתם הסכם ההשאלה או מופעל הסכם ההשאלה הכללי.

מוצע לקבוע כי ההשאלה אינה מוגבלת בזמן, וכי הצדדים להסכם השאלה או להסכם מסגרת יקבעו ביניהם מועד לסיום ההשאלה או לחלופין, באילו תנאים תסתיים ההשאלה.

ח. **בטוחות** - כיום קיימות הוראות המחייבות לקוח השואל נייר ערך מחש"ב להעמיד לטובת החש"ב בטוחות. פירוט הבטוחות קיים ממילא בהנחיות לפי החלק הראשון לתקנון ולכן מוצע לבטל את ההוראות בעניין זה בחלק השלישי לתקנון.

ט. **שורט טכני** - כיום מפרטים הכללים רשימה סגורה של מקרים בהם ניתן למכור נייר ערך בחסר ללא כתב השאלה.

מוצע להוסיף לרשימה גם חלוקת נייר ערך כריבית/פידיון בעין בעקבות תוכנית הסדר חוב על פי סעיף 320 לחוק חדלות פרעון, וכן, חלוקת נייר ערך במסגרת הליך מיזוג.

- י. **שורט כתוצאה מטעות** - כיום קיימת חובה על החבר לכסות שורט שנוצר כתוצאה מטעות בתוך שני ימי מסחר. מנכ"ל הבורסה רשאי להאריך את התקופה ב-8 ימי מסחר נוספים. בהוראות הקיימות לא נקבע מה קורה אם החבר לא מצליח לכסות את היתרה בחסר. בנוסף, קיימת חובה של החבר לדווח על טעות כאמור, שלא כוסתה בזמן, ביום המסחר הראשון בכל שבוע.
- מוצע להוסיף הוראה הקובעת כי על חבר לדווח על יתרה בחסר כתוצאה מטעות, מדי יום, החל מיום המסחר הבא לאחר שנוצרה הטעות ועד ליום בו כוסתה היתרה בחסר. כן מוצע לקבוע כי אי כיסוי היתרה בחסר במועד מהווה הפרה של הוראות תקנון הבורסה.
- יא. **אמצעים לניהול השאלות ומכירות בחסר** - כיום קיימת חובה על החבר לנהל רישום של ניירות הערך שהושאלו על ידי לקוחותיו.
- מוצע להרחיב משמעותית את הדרישות בתחום זה. בהתאם למוצע, חבר יידרש לקיים אמצעים, שיאפשרו לו לבצע רישום וניהול של פעילות ההשאלות והמכירות בחסר של לקוחותיו, כך שיוכל להפיק מידע של תנועות של מכירות בחסר ושל יתרות בחסר ברמה יומית, הן ללקוח אחד והן לכלל לקוחותיו.
- יב. **עיצומים כספיים** - בהתאם לנוסח הקיים, מוטל על חבר שלא דיווח לבורסה במסגרת הדיווח השבועי על נייר ערך שקיימת בו יתרה בחסר, עיצום כספי יומי בגובה 200 ₪.
- מאחר שבפועל לא ניתן לדעת אם באמת חסרים בדיווח של החבר ניירות ערך שנוצרה בהם יתרת שורט חדשה במהלך השבוע, מוצע לבטל את ההוראה הקיימת ולעגן במקומה, עיצום כספי יומי בגין אי דיווח/איחור בדיווח בסך של 5,000 ש"ח.
- יג. **דיווח** - כיום נדרשים החברים לדווח פעם בשבוע לגבי כל נייר ערך על: יתרת מכירות בחסר לתחילת שבוע, מכירות בחסר שבוצעו במהלך השבוע, פעולות כיסוי שבוצעו במהלך השבוע ויתרת מכירות בחסר לסוף שבוע.
- על מנת ליצור סטנדרטיזציה בדיווחי החברים, מוצע לבטל את חובת הדיווח על התנועות (מכירות בחסר ופעולות כיסוי) שבוצעו במהלך השבוע. בהתאם לתיקון המוצע, החברים יידרשו לדווח פעם בשבוע, לגבי כל נייר ערך, על יתרת מכירות בחסר לתחילת השבוע ועל יתרת מכירות בחסר לסוף השבוע.

3. הצעת החלטה

- א. מוצע להחליף את פרק ה' בחלק השלישי לתקנון בנוסח שלהלן:
- "פרק ה' – השאלת ניירות ערך ומכירות בחסר**
1. **הגדרות**
- "הסכם השאלה" – כתב השאלה או הסכם מסגרת.
- "כתב השאלה" – הסכם בין שני לקוחות (משאיל ושואל) המסדיר עסקת השאלה ספציפית והכולל את כל ההוראות כמפורט בהנחיות.
- "הסכם מסגרת" – הסכם בין שני לקוחות (משאיל ושואל) המסדיר את התנאים הכלליים שיחולו על כל עסקאות ההשאלה שיערכו בין הצדדים, והכולל את כל ההוראות המפורטות בהנחיות.
- "לקוח" – כהגדרתו בחלק הראשון לתקנון וכן מנהל קרן, כמשמעותו בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994, עבור קרנות נאמנות בניהולו, חברה מנהלת, כהגדרתה

בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, עבור קופות גמל בניהולה ומבטח, כהגדרתו בתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998, עבור חשבונות ביטוח חיים משתתף ברווחים בניהולו.

"יתרה בחסר" – יתרה בחובה של נייר ערך בחשבון לקוח אצל חבר.

"מכירה בחסר" – מכירה של נייר ערך על ידי לקוח, כאשר במועד ביצוע המכירה נייר הערך אינו רשום לזכות הלקוח אצל החבר שבאמצעותו הוא מוכר את נייר הערך. העברה של נייר ערך ששאל לקוח, לחשבונו של אותו לקוח אצל חבר אחר, תחשב למכירה בחסר.

"משאיל" – לקוח המשאיל נייר ערך.

"שואל" – לקוח השואל נייר ערך.

2. השאלת נייר ערך

א. חבר רשאי לאפשר ללקוחו להשאיל או לשאול נייר ערך.

ב. השאלת נייר ערך מותרת רק אם בין משאיל לשואל נערך הסכם השאלה והתמלאו כל התנאים המפורטים בהנחיות.

3. מכירה בחסר

מכירה בחסר מותרת רק אם התמלאו כל התנאים הקבועים בהנחיות.

4. דיווח

חבר ידווח לבורסה על יתרות בחסר, כמפורט בהנחיות.

5. אמצעים לניהול השאלות ומכירות בחסר

לחבר יהיו אמצעים ומנגנונים, לרבות כח אדם מקצועי ומערכות מחשב, שיאפשרו לו לנהל את פעילות ההשאלות והמכירות בחסר באופן תקין ויעיל, לפקח על הפעילות כאמור ולבקר אותה, והכל כמפורט בהנחיות.

6. עיצומים כספיים

עיצומים כספיים יוטלו על חבר שפעל שלא בהתאם לאמור בפרק זה או בהנחיות על פיו, והכל כמפורט בהנחיות.

על עיצומים כספיים כאמור יחול האמור בס"ק ו. עד י. בסעיף 74א'. בפרק ז' בחלק הראשון לתקנון."

ב. מוצע להחליף את פרק ז' בהנחיות לפי החלק השלישי לתקנון, בנוסח שלהלן:

"פרק ז' – השאלת ניירות ערך ומכירות בחסר

1. השאלת ניירות ערך באמצעות כתב השאלה

א. כתב השאלה יכלול, בין היתר, את הפרטים הבאים:

- (1) שמותיהם של המשאיל והשואל, מספרי החשבון שלהם ושמותיהם של חברי הבורסה באמצעותם הם מבצעים את ההשאלה.
- (2) תאריך התחלת ההשאלה.
- (3) שם נייר הערך המושאל ומספרו.
- (4) הכמות המושאלת של נייר הערך.
- (5) תקופת ההשאלה או התנאים אשר בהתקיימם תסתיים ההשאלה.

- 6) ככל שבהסכם המסגרת לא נקבע כי הבעלות עוברת לשואל עם תחילת ההשאלה, יכלול הסכם המסגרת ויתור המשאיל על זכויות ההצבעה הנובעות מנייר הערך המושאל בתקופת ההשאלה.
- 7) פרטי ההסדרים בין המשאיל לשואל, לעניין הכספים, הזכויות וההטבות בגין נייר הערך המושאל, בתקופת ההשאלה.
- 8) דמי ההשאלה והבטוחות שיינתנו על-ידי השואל בגין ההשאלה.
- ב. חבר שלקוחו משאיל נייר ערך יקבל מהלקוח כתב הרשאה בלתי חוזר המסמך את החבר להעביר, ללא תנאי, את מלוא זכויותיו של המשאיל בנייר הערך המושאל, לשואל, במקרה בו היתרה בחסר בחשבון השואל לא כוסתה עד תום תקופת ההשאלה.
- חבר שלקוחו משאיל נייר ערך יהיה פטור מקבלת כתב הרשאה כאמור אם נקבע מראש בהסכם בין הצדדים כי עם כניסתה לתוקף של ההשאלה עוברת הבעלות בנייר הערך המושאל, ללקוח השואל.
- ג. העתק חתום של כל כתב השאלה ושל כל כתב הרשאה כאמור לעיל יישמר על-ידי החבר שלקוחו הוא צד לכתב ההשאלה.

2. השאלת ניירות ערך באמצעות הסכם מסגרת

- א. הסכם מסגרת יכלול את כל הפרטים והתנאים כמפורט להלן, וכן תנאים נוספים, כפי שייקבעו הצדדים להסכם המסגרת:
- 1) שמותיהם של הצדדים להסכם המסגרת ומספרי החשבון שלהם.
- 2) כללים לקביעת ניירות הערך הניתנים להשאלה. בין היתר, ניתן לקבוע כללים כגון: סוג ניירות הערך הניתנים להשאלה; החלק מניירות הערך הניתנים להשאלה; כמות מרבית של נייר ערך אחד הניתן להשאלה; שווי מרבי במועד ביצוע ההשאלה של ניירות ערך הניתנים להשאלה וכיו"ב.
- 3) התקופה בה הסכם המסגרת יהיה בתוקף או התנאים אשר בהתקיימם יסתיים תוקפו של ההסכם.
- 4) התנאים אשר בהתקיימם תיכנס ההשאלה לתוקף.
- 5) ככל שבהסכם המסגרת לא נקבע כי הבעלות עוברת לשואל עם תחילת ההשאלה, יכלול הסכם המסגרת ויתור המשאיל על זכויות ההצבעה הנובעות מניירות הערך שיושאלו מהמועד שהשאלת ניירות הערך תיכנס לתוקף ועד תום תקופת ההשאלה.
- 6) פרטי ההסדרים בין המשאיל והשואל, לעניין הכספים, הזכויות וההטבות בגין ניירות הערך שיושאלו מהמועד שהשאלת ניירות הערך תיכנס לתוקף ועד תום תקופת ההשאלה.
- 7) דמי ההשאלה והבטוחות שיינתנו על-ידי השואל בגין ההשאלה.
- ב. בנוסף לאמור בס"ק א. לעיל, ניתן לכלול בהסכם מסגרת פרטים באשר לתקופת ההשאלה או תנאים אשר בהתקיימם תסתיים ההשאלה. לא נקבעו פרטים אלו בהסכם המסגרת – יקבעו הצדדים את הפרטים כאמור לפני ביצוע כל השאלה לפי הסכם המסגרת.
- ג. החבר אצלו רשומים לזכות לקוח ניירות הערך הניתנים להשאלה לפי הסכם מסגרת, יקבל מהלקוח המשאיל כתב הרשאה בלתי חוזר המסמך את החבר להעביר, ללא תנאי, את מלוא זכויותיו של המשאיל בניירות הערך המושאלים,

- לשואל, במקרה בו היתרות בחסר בחשבון השואל לא כוסו עד תום תקופת ההשאלה.
- בכתב ההרשאה הבלתי חוזר יצוין כי הוא ייכנס לתוקף בכל מקרה בו יושאלו ניירות ערך לפי תנאי הסכם המסגרת.
- חבר שלקוחו משאיל נייר ערך יהיה פטור מקבלת כתב הרשאה כאמור אם נקבע מראש בהסכם בין הצדדים כי עם כניסתה לתוקף של ההשאלה עוברת הבעלות בנייר הערך המושאל, ללקוח השואל.
- ד. העתק חתום של הסכם מסגרת ושל כתב ההרשאה כאמור לעיל יישמר על-ידי החבר שלקוחו הוא צד להם.
- ה. חבר שלקוחו הוא צד להסכם מסגרת ינהל את השאלות לקוחו בהתאם לתנאים הקבועים בו.

3. הוראות כלליות להשאלת ניירות ערך

- א. ניתן להשאיל נייר ערך רק אם מתקיימים כל התנאים המפורטים להלן:
- 1) זכויות המשאיל בנייר הערך נקיות מכל עיקול, שיעבוד, עיכון או כל זכות אחרת של צד ג' כלשהו.
 - 2) נייר הערך אינו חסום על פי הוראות תקנון הבורסה וההנחיות על פיו.
 - 3) מכירתו של נייר הערך אינה מוגבלת על פי סעיפים 15 א' עד 15 ג' לחוק ניירות ערך.
 - 4) נייר הערך אינו "מניה רדומה", כמשמעותה בסעיף 308 בחוק החברות, התשנ"ט-1999.
 - 5) נייר הערך אינו מניה של חברה הרשומה לזכות חברה בת שלה או לזכות תאגיד אחר בשליטת החברה.
- ב. השאלת נייר הערך תתבצע על ידי העברתו מחשבון המשאיל לחשבון השואל.
- 1) על אף האמור בס"ק 1 לעיל, כאשר המשאיל והשואל הם לקוחות של אותו חבר, ניתן להשאיל את נייר הערך גם על ידי סימון נייר הערך בחשבון המשאיל כנייר ערך מושאל, בלי שנייר הערך המושאל יועבר מחשבון המשאיל, וזאת בכפוף לכך שבמשך כל תקופת ההשאלה לא יתיר החבר למשאיל למכור את נייר הערך המושאל, לא יתיר לו להשתמש בו כביטחון, ואם נייר הערך המיר – לא יתיר לו להמירו.
- ג. חבר שלקוחו הוא צד להשאלה יפעל בהתאם להסדרים שנקבעו בכתב ההשאלה או בהסכם המסגרת, לפי העניין, בכל הקשור לכספים, לזכויות ולהטבות בגין נייר הערך המושאל.

4. תנאים למכירה בחסר

- א. מכירה בחסר מותרת בניירות ערך, למעט נגזרים, הרשומים למסחר בבורסה.
- ב. חבר רשאי, על פי שיקול דעתו, לאפשר ללקוחו לבצע מכירה בחסר בהתקיים אחד מהתנאים הבאים:
- 1) הלקוח שאל את נייר הערך.
 - 2) הלקוח התחייב בפני החבר כי ישאל את נייר הערך עד המועד שנקבע בחוקי העזר של מסלקת הבורסה כמועד הסליקה של עסקת המכירה.

- (3) הלקוח הוא צד להסכם מסגרת שעל פי תנאיו הוא זכאי לשאול את נייר הערך, ובלבד שהלקוח יעשה את כל הנדרש ממנו על מנת שההשאלה כאמור תצא לפועל עד למועד שנקבע בחוקי העזר של מסלוקת הבורסה כמועד הסליקה של עסקת המכירה.
- ג. חבר רשאי, על פי שיקול דעתו, לאפשר ללקוחו לבצע מכירה בחסר אף מבלי שהתקיימו התנאים המפורטים בס"ק ב. לעיל, וזאת במקרים הבאים:
- (1) פורסמו תוצאות הנפקה לציבור, שעל פיהן זכאי הלקוח לקבל נייר ערך הנסחר בבורסה ("נייר הערך המתקבל"), ובלבד שמכירת נייר הערך המתקבל תבוצע סמוך לאחר פרסום תוצאות ההנפקה.
- לעניין סעיף זה, הצעת רכש חליפין לא תיחשב כהנפקה לציבור.
- (2) ללקוח הוקצו זכויות לנייר ערך מסוג הנסחר כבר בבורסה ("נייר הערך המתקבל") והוא נתן לחבר הוראה בלתי חוזרת לניצול הזכויות, ובלבד שמכירת נייר הערך המתקבל תבוצע סמוך לאחר מתן ההוראה כאמור.
- (3) הלקוח הוא בעל נייר ערך המיר לנייר ערך מסוג הנסחר בבורסה ("נייר הערך המתקבל") והוא נתן לחבר הוראה בלתי חוזרת להמיר את נייר הערך ההמיר ונייר הערך ההמיר ניתן להמרה באותה עת, ובלבד שמכירת נייר הערך המתקבל תבוצע סמוך לאחר מתן ההוראה כאמור.
- (4) הלקוח זכאי למניות הטבה, ומכירת המניה מבוצעת בין יום האקס ליום ההקצאה.
- (5) הלקוח זכאי לנייר ערך הנסחר בבורסה ("נייר הערך המתקבל"), במסגרת חלוקה של דיבידנד בעין, והתקיימו כל התנאים שלהלן:
- (א) החבר לא יתיר ללקוח למכור את נייר הערך בגינו מחולק נייר הערך המתקבל כדיבידנד בעין, זאת עד יום האקס של אירוע הדיבידנד בעין.
- (ב) מכירת נייר הערך המתקבל תבוצע בין יום המסחר הקודם ליום האקס לבין יום ההקצאה.
- (6) הלקוח זכאי לנייר ערך הנסחר בבורסה ("נייר הערך המתקבל"), במסגרת הסדר חוב על פי סעיף 320 לחוק חדלות פרעון ושיקום כלכלי (להלן: "הסדר חוב"), והתקיימו כל התנאים שלהלן:
- (א) החבר לא יתיר ללקוח למכור את נייר הערך בגינו מחולק נייר הערך המתקבל במסגרת הסדר החוב, זאת עד יום האקס של החלוקה בגין אירוע הסדר החוב.
- (ב) מכירת נייר הערך המתקבל תבוצע בין יום המסחר הקודם ליום האקס לבין יום ההקצאה.
- (7) הלקוח זכאי, על פי תוצאות הליך מיזוג, כמשמעותו בסעיף 5. בנספח שערי בסיס של ההנחיות לפי החלק השלישי לתקנון, לקבל את מניית החברה הקולטת ומניית החברה הקולטת נסחרת בבורסה ("נייר הערך המתקבל"), והתקיימו כל התנאים שלהלן:

- (א) החבר לא יתיר ללקוח למכור את נייר הערך בגינו מחולק נייר הערך המתקבל במסגרת הליך המיזוג, זאת עד יום האקס של החלוקה בגין אירוע המיזוג.
- (ב) מכירת נייר הערך המתקבל תבוצע בין יום המסחר הקודם ליום האקס לבין יום ההקצאה.
- בכל אחד מהמקרים המנויים בס"ק 1.ג. (עד ג.7) לעיל, אם לא כוסתה היתרה בחסר בחשבון הלקוח עד יום ההקצאה, יכסה החבר את היתרה בחסר עבור הלקוח ביום המסחר הראשון הבא לאחר יום ההקצאה.
- (8) הלקוח התחייב בפני החבר כי ירכוש את נייר הערך באותו יום מסחר. לא כוסתה היתרה בחסר בחשבון הלקוח באותו יום מסחר, יכסה החבר את היתרה בחסר עבור הלקוח ביום המסחר הבא.
- חבר לא יתיר מכירה בחסר לפי ס"ק זה ללקוח שלא עומד באופן שיטתי בהתחייבותו לרכוש נייר ערך באותו יום מסחר.
- (9) הלקוח מבקש למכור בבורסה נייר ערך הנסחר בה וכן נסחר בבורסה בחו"ל והתקיים אחד התנאים הבאים:
- (א) הלקוח מחזיק את נייר הערך בחו"ל אצל אותו חבר באמצעותו מתבצעת המכירה, ומכירת נייר הערך תבוצע סמוך לאחר שנתן לחבר הוראה בלתי חוזרת להעביר את נייר הערך מיד לחשבון החבר במסלקת הבורסה.
- (ב) הלקוח התחייב בפני החבר באמצעותו מתבצעת המכירה כי עשה את כל הדרוש על מנת להעביר את נייר הערך מיד לחשבונו אצל החבר.
- לא כוסתה יתרה בחסר שנוצרה בחשבון הלקוח לפי ס"ק 9) זה תוך שמונה ימי מסחר, יכסה החבר עבור הלקוח את היתרה בחסר ביום המסחר הבא.
- (10) מכירת נייר הערך תבוצע סמוך לאחר שהלקוח הודיע לחבר באמצעותו מתבצעת המכירה כי נייר הערך רשום לזכותו אצל חבר אחר והתחייב להעבירו לחשבונו אצל החבר באמצעותו מתבצעת המכירה, תוך פרק הזמן כמפורט להלן:
- (א) כאשר הלקוח הוא תושב ישראל – תוך יום מסחר אחד.
- (ב) כאשר הלקוח אינו תושב ישראל – תוך שלושה ימי מסחר.
- לא כוסתה היתרה בחסר שנוצרה בחשבון הלקוח תוך פרקי הזמן כמפורט לעיל, יכסה החבר עבור הלקוח את היתרה בחסר ביום המסחר הבא.
- (א) (11) הלקוח הוא בעל כתבי אופציה לא סחירים, אשר הוקצו לו במסגרת תוכנית להקצאת אופציות לעובדים בחברה רשומה לפי סעיף 102 בפקודת מס הכנסה, והנאמן נתן הוראה לחבר למכור את המניות שיתקבלו ממימוש כתבי האופציה כאמור, והתחייב לעשות את כל הנדרש על מנת לרשום בחשבון החבר במסלקת הבורסה את המניות שיתקבלו ממימוש כתבי האופציה, תוך שלושה ימי מסחר מיום מכירת המניות, לכל המאוחר.

(ב) הלקוח הוא בעל כתבי אופציה לא סחירים, אשר הוקצו לו במסגרת תוכנית להקצאת אופציות לעובדים בחברה רשומה שלא לפי סעיף 102 בפקודת מס הכנסה, והחבר קיבל הודעה בכתב מהחברה הרשומה לפיה היא מאשרת כי הלקוח זכאי לכתבי אופציה אשר כמות המניות שינבעו ממימושם שווה לפחות לכמות המניות אותן הורה הלקוח למכור, וכן כי קיבלה מהלקוח הוראה בלתי חוזרת למימוש כתבי האופציה כאמור, וכי היא מתחייבת לעשות את כל הנדרש על מנת לרשום בחשבון החבר במסלוקת הבורסה את המניות שיתקבלו ממימוש כתבי האופציה, תוך שלושה ימי מסחר מיום מכירת המניות, לכל המאוחר.

לא כוסתה יתרה בחסר שנוצרה בחשבון הלקוח תוך פרקי הזמן כמפורט לעיל, יכסה החבר עבור הלקוח את היתרה בחסר ביום המסחר הבא.

(12) נייר הערך הנמכר הינו יחידה של קרן סל הנסחרת כבר בבורסה והלקוח הגיש בקשה בלתי חוזרת ליצור יחידת קרן סל כאמור עד השעה היעודה, כהגדרתה בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד - 1994 ביום חישוב מחירים, ובמקביל נתן לחבר הוראה בלתי חוזרת לפה, אם מנהל הקרן לא יצור את היחידה יעשה החבר את כל הדרוש על מנת לרכוש את יחידות קרן הסל, בכמות שנמכרה, ביום המסחר הבא ולהעבירה לחשבון הלקוח על מנת לכסות את היתרה בחסר בחשבון הלקוח.

(13) הלקוח הוא עושה שוק סטטוטורי והוא מכר יחידה של קרן סל הנסחרת כבר בבורסה, ביום שאינו יום חישוב מחירים, ועושה השוק הגיש בקשה בלתי חוזרת ליצור יחידת קרן סל כאמור, ובמקביל נתן לחבר הוראה בלתי חוזרת לפיה, אם מנהל הקרן לא יצור את היחידה ביום המסחר הראשון שהינו יום חישוב מחירים, יעשה החבר את כל הדרוש על מנת לרכוש את יחידות קרן הסל, בכמות שנמכרה, ביום המסחר הבא ולהעבירה לחשבון עושה השוק על מנת לכסות את היתרה בחסר בחשבון עושה השוק.

ד. על אף האמור בסעיף ג. זה לעיל, חבר לא יתיר ללקוח למכור בחסר נייר ערך בשלושה ימי המסחר הקודמים ליום הקובע לזכאות להשתתף באסיפה כללית או ליום הקובע לזכות כלשהי, ועד לתום היום הקובע כאמור. היתר החבר ללקוח למכור בחסר נייר ערך לפי סעיף ג. זה ונתרו שלושה ימים או פחות ליום הקובע, יכסה החבר עבור הלקוח את היתרה בחסר, לאלתר.

5. יתרה בחסר כתוצאה מטעות

- א. ארעה טעות אשר גרמה ליתרה בחסר של נייר ערך, יכסה החבר את היתרה בחסר תוך שני ימי מסחר מהיום בו נוצרה היתרה בחסר.
- ב. המנהל הכללי של הבורסה או מי שהוסמך על ידו רשאי, בהתחשב בסחירות נייר הערך, להאריך לבקשת החבר את התקופה במסגרתה על החבר לכסות את היתרה בחסר (להלן: "התקופה הנוספת"), ובלבד שהתקופה הנוספת לא תעלה על שמונה ימי מסחר.

- ג. לא כיסה החבר את היתרה בחסר תוך שני ימי מסחר כאמור בס"ק א. לעיל או בתום התקופה הנוספת, כאמור בס"ק ב. לעיל, לפי העניין, תחשב היתרה בחסר כיתרה שנוצרה כתוצאה ממכירה בחסר מבלי שהתקיימו בה התנאים המפורטים בסעיף 4.ב. לעיל.
- ד. חבר ידווח לבורסה על יתרה בחסר שנגרמה כתוצאה מטעות כאמור לעיל, מדי יום, החל מיום המסחר הבא לאחר שנגרמה הטעות ועד ליום בו כוסתה היתרה בחסר.

6. יתרה בחסר כתוצאה מעסקה תלויה

נוצרה ללקוח יתרה בחסר כתוצאה מכך שמכר או העביר נייר ערך אותו רכש בעסקה בבורסה שהפכה לעסקה תלויה, יכסה החבר עבור הלקוח את היתרה בחסר ביום המסחר בו העסקה התלויה הפכה לעסקת כשל, כמשמעותה בחוקי העזר של מסלוקת הבורסה.

7. דיווח

בתום כל שבוע ידווח החבר, בגין כל נייר ערך, את הפרטים המפורטים להלן. הדיווח כאמור יימסר על ידי החבר, לא יאוחר מתום יום המסחר הראשון הבא לאחר השבוע בגינו נמסר הדיווח. ואלו הפרטים:

(1) יתרת המכירות בחסר כפי שהיתה ביום המסחר הראשון בשבוע בגינו נמסר הדיווח.

(2) יתרת המכירות בחסר כפי שהיתה ביום המסחר האחרון בשבוע בגינו נמסר הדיווח.

הבורסה תרכז את הנתונים לגבי יתרות המכירות בחסר בכל נייר ערך, שהתקבלו מדיווחי החברים, ותפרסמם.

האמור בפסקה זו לא יחול על יתרות בחסר הנובעות ממכירות בחסר לפי סעיפים 4.ג., 5. ו-6. לעיל.

8. אמצעים לניהול השאלות ומכירות בחסר

לחבר יהיו אמצעים ומנגנונים, לרבות כח אדם מקצועי ומערכות מחשב, שיאפשרו לו לנהל את פעילות השאלות והמכירות בחסר באופן תקין ויעיל, לפקח על הפעילות כאמור ולבקר אותה, ובכלל זה:

א. לחבר תהיה מערכת שתאפשר לו לנהל את השאלות לקוחותיו, כמפורט להלן:

(1) חבר ינהל רישום של ניירות הערך המושאלים של לקוחותיו. הרישום יכלול, בין היתר, את פרטי ההסדרים לעניין הכספים, הזכויות וההטבות בגין ניירות הערך המושאלים, בתקופת השאלה.

(2) חבר ינהל רישום של ניירות ערך הניתנים להשאלה באמצעות הסכם מסגרת שלקוחו הוא צד לו. הרישום יכלול, בין היתר, את כמות ניירות הערך הזמינה להשאלה ואת כמות ניירות הערך שהושאלה.

הרישומים כאמור יעודכנו בתום כל יום מסחר.

ב. לחבר תהיה מערכת שתאפשר לו להפיק מידי יום דוח יתרות בחסר, אשר יכלול, בין היתר, את הפרטים הבאים, לגבי כל לקוח:

(1) פרטי הלקוח – שם ומספר לקוח;

- (2) פרטי נייר הערך – שם נייר הערך ומספרו ;
 - (3) היתרה בחסר של נייר הערך ;
 - (4) שווי כספי של היתרה בחסר ;
 - (5) תאריך ביצוע המכירה בחסר לראשונה.
- ג. לחבר תהיה מערכת שתאפשר לו להפיק מידי יום דוח יתרות בחסר, אשר יכלול, בין היתר, את הפרטים הבאים, לגבי כלל לקוחותיו :
- (1) פרטי נייר הערך – שם נייר הערך ומספרו ;
 - (2) היתרה בחסר של נייר הערך ;
 - (3) שווי כספי של היתרה בחסר.
- ד. לחבר תהיה מערכת שתאפשר לו להפיק מידי יום דוח תנועות מכירות בחסר, אשר יכלול ניירות ערך שנמכרו בחסר, יפרט את התנועה ביתרות בחסר, ויכלול, בין היתר, את הפרטים הבאים :
- (1) פרטי הלקוח – שם ומספר לקוח ;
 - (2) פרטי נייר הערך – שם נייר הערך ומספרו ;
 - (3) יתרת פתיחה – כמות ושווי כספי ;
 - (4) תנועות בכמות נייר הערך – כולל תאריך וסוג הפעולה ;
 - (5) יתרת סגירה – כמות ושווי כספי.

9. עיצומים כספיים

- א. על חבר שלקוחו מכר נייר ערך בחסר ללא כתב השאלה תקף, יחול עיצום כספי יומי בסך 500 ש"ח בתוספת מע"מ (585 ש"ח כולל מע"מ), בשל כל נייר ערך בו קיימת ללקוח יתרה בחסר כאמור.
- ב. על חבר שלא דיווח לבורסה כקבוע בסעיף 7. לעיל, יוטל עיצום כספי יומי בסך 5,000 ש"ח בתוספת מע"מ (5850 ש"ח כולל מע"מ).
- ג. העיצומים הכספיים המפורטים בסעיפים א. ו-ב. לעיל, ייגבו בערכם הנומינלי.
- ד. הבורסה תפרסם את דבר הטלת העיצום הכספי, כמפורט בס"ק א. ו-ב. לעיל, אם הסכום המצטבר, במהלך השנה שקדמה למועד הטלת העיצום הכספי, של העיצומים הכספיים, שהוטלו על החבר, בגין כל אחת מהעבירות כאמור, יהיה גבוה מ-15,000 ש"ח בתוספת מע"מ (17,550 ש"ח כולל מע"מ), ובלבד שהחבר לא ביקש, בתוך פרק הזמן הקבוע בתקנון, לברר את העניין בפני מותב. בפרסום יפורטו שם החבר שביצע את העבירה, תיאור העבירה והעיצום הכספי.
- ה. המנהל הכללי של הבורסה רשאי להורות על פרסום דבר הטלת עיצום כספי על חבר, כמפורט בס"ק א. ו-ב. לעיל, אף אם הסכום המצטבר, במהלך השנה שקדמה למועד הטלת העיצום הכספי, של העיצומים הכספיים, שהוטלו על החבר, בגין כל אחת מהעבירות כאמור, יהיה נמוך מ-15,000 ש"ח בתוספת מע"מ (17,550 ש"ח כולל מע"מ), וזאת אם לדעתו הנסיבות מצדיקות זאת, ובלבד שהחבר לא ביקש, תוך פרק הזמן הקבוע בתקנון, לברר בפני מותב את העבירה בגינה הוטל העיצום הכספי.

הפרסום יכלול את הפרטים שיקבע המנהל הכללי של הבורסה.

הסכומים בסעיף זה אינם צמודים למדד.

התיקונים טעונים אישור הרשויות כקבוע בחוק ניירות ערך.

4. יו"ר דירקטוריון הבורסה אישר לפרסם את ההצעה לתיקון התקנון וההנחיות על פי תקנון הבורסה, כמפורט לעיל.